

SHÉHÉRAZADE I DAPHNIS ET CHLOÉ

FLEUR BARRON I LUDOVIC MORLOT
ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

MAURICE RAVEL

(Ciboure, França 1875 – París, França 1937)

Shéhérazade

Tres poemes per a cant i orquestra
(1903)

Asie

Asie, Asie, Asie,
Vieux pays merveilleux des contes de nourrice
Où dort la fantaisie comme une impératrice,
En sa forêt tout emplie de mystère.
Asie, je voudrais m'en aller avec la goëlette
Qui se berce ce soir dans le port
Mystérieuse et solitaire,
Et qui déploie enfin ses voiles violetes
Comme un immense oiseau de nuit dans le ciel d'or.

Je voudrais m'en aller vers des îles de fleurs,
En écoutant chanter la mer perverse
Sur un vieux rythme ensorceleur.
Je voudrais voir Damas et les villes de Perse
Avec les minarets légers dans l'air.
Je voudrais voir de beaux turbans de soie
Sur des visages noirs aux dents claires;
Je voudrais voir des yeux sombres d'amour
Et des prunelles brillantes de joie
En des peaux jaunes comme des oranges;
Je voudrais voir des vêtements de velours
Et des habits à longues franges.
Je voudrais voir des calumets entre des bouches
Tout entourées de barbe blanche;
Je voudrais voir d'âpres marchands aux regards
louches,
Et des cadis, et des vizirs
Qui du seul mouvement de leur doigt qui se penche
Accordent vie ou mort au gré de leur désir.

Àsia

Àsia, Àsia, Àsia
Vell país meravellós dels contes de dida
On, com una emperadriu, dorm la fantasia
Dins del seu bosc, plena de misteri.
Àsia, voldria marxar amb la goleta
que es bressola aquest vespre al port
Misteriosa i solitària
Desplegant finalment les veles violeta
Com un immens ocell de nit en un cel d'or.

Voldria marxar cap a illes de flors
Tot escoltant cantar la mar perversa
Amb un vell ritme embruixador.
Voldria veure Damasc i les ciutats de Pèrsia
Amb els minarets lleugers enlaire.
Voldria veure bells turbans de seda
Damunt de rostres negres i dents clares;
Voldria veure ulls enfosquits d'amor
Amb les ninetes brillants de joia
En pells grogues com a taronges;
Voldria veure vestimentes de vellut
I vestits amb llargs serrells.
Voldria veure calumets entre les boques
Totes envoltades de barbes blanques;
Voldria veure àvids mercaders de mirades
tèrboles,
I cadis, i visirs
Que amb l'únic moviment d'un dit que s'inclina
Concedeixen vida o mort a mercè del seu desig.

Je voudrais voir la Perse, et l'Inde, et puis la Chine,
Les mandarins ventrus sous les ombrelles,
Et les princesses aux mains fines,
Et les lettrés qui se querellent
Sur la poésie et sur la beauté;
Je voudrais m'attarder au palais enchanté
Et comme un voyageur étranger
Contempler à loisir des paysages peints
Sur des étoffes en des cadres de sapin,
Avec un personnage au milieu d'un verger;
Je voudrais voir des assassins souriants
Du bourreau qui coupe un cou d'innocent
Avec son grand sabre courbé d'Orient.
Je voudrais voir des pauvres et des reines;
Je voudrais voir des roses et du sang;
Je voudrais voir mourir d'amour ou bien de haine.
Et puis m'en revenir plus tard
Narrer mon aventure aux curieux de rêves
En élevant comme Sindbad ma vieille tasse arabe
De temps en temps jusqu'à mes lèvres
Pour interrompre le conte avec art...

La flûte enchantée

L'ombre est douce et mon maître dort
Coiffé d'un bonnet conique de soie
Et son long nez jaune en sa barbe blanche.
Mais moi, je suis éveillée encore
Et j'écoute au dehors
Une chanson de flûte où s'épanche
Tour à tour la tristesse ou la joie.
Un air tour à tour langoureux ou frivole
Que mon amoureux chéri joue,
Et quand je m'approche de la croisée
Il me semble que chaque note s'envole
De la flûte vers ma joue
Comme un mystérieux baiser.

L'indifférent

Tes yeux sont doux comme ceux d'une fille,
Jeune étranger,
Et la courbe fine
De ton beau visage de duvet ombragé
Est plus séduisante encore de ligne.
Ta lèvre chante sur le pas de ma porte
Une langue inconnue et charmante
Comme une musique fausse...
Entre! Et que mon vin te reconforte...
Mais non, tu passes
Et de mon seuil je te vois t'éloigner
Me faisant un dernier geste avec grâce,
Et la hanche légèrement ployée
Par ta démarche féminine et lasse...

Voldria veure Pèrsia, l'Índia i després la Xina,
Amb els mandarins ventrelluts sota les ombrel·les,
I les princeses amb les mans fines,
I els lletrats que es barallen
Per la poesia i la bellesa;
Voldria perdre'm pel palau encantat
I com un espectador estranger
Contemplant amb temps paisatges pintats
Damunt de teles en marcs d'aves
Amb un personatge enmig d'un verger;
Voldria veure assassins rient
Del botxí que talla un coll d'innocent
Amb el seu gran sabre corbat d'Orient.
Voldria veure pobres i reines;
Voldria veure roses i sang;
Voldria veure morir d'amor o bé d'odi.
I tornar més tard
Narrar la meva aventura als tafaners de somnis
Aixecant con Simbad la vella tassa àrab
De tant en tant fins als meus llavis
Per interrompre el conte amb art...

La flauta encantada

L'ombra és suau i el meu mestre dorm
Cofat amb un barret cònic de seda
I el nas llarg i groc en la barba blanca.
Però jo, encara estic despert
I escolto fora
Una cançó de flauta on s'esplaiava
ara la tristesa, adés la joia.
Una tonada adesiara llangorosa o frívola
Que toca el meu amat estimat,
I quan m'acosto a la finestra
Em sembla que cada nota vola
De la flauta cap a la meva galta
Com una misteriosa besada.

L'indiferent

Els teus ulls són tendres com els d'una noia,
Jove estranger,
I la corba fina
Del teu bell rostre de borrisol ombrívol
És de línia encara més seductora.
El teu llavi canta al pas de la meva porta
Una llengua desconeguda i encisadora
Com una música mal tocada.
Entra! I que el meu vi et conforti...
Però no, passes
I veig com t'allunyes del meu llindar
Fent-me un darrer gest amb gràcia
I el maluc lleugerament corbat
Pel teu pas femení i cansat...

XAVIER MONTSALVATGE

(Girona, Espanya 1912 – Barcelona, Espanya 2002)

Cinco canciones negras per a mezzosoprano i orquestra (1949)

Cuba dentro de un piano (Rafael Alberti)

Cuando mi madre llevaba un sorbete de fresa
por sombrero
y el humo de los barcos aún era humo de
habanero.

Mulata vueltabajera ...
Cádiz se adormecía entre fandangos y
habaneras
y un lorito al piano quería hacer de tenor.
_... dime dónde está la flor que el hombre tanto
venera._

Mi tío Antonio volvía con su aire de insurrecto.
La Cabaña y el Príncipe sonaban por los patios
del Puerto.
(Ya no brilla la Perla azul del mar de las Antillas.
Ya se apagó, se nos ha muerto.)

Me encontré con la bella Trinidad ...
Cuba se había perdido y ahora era verdad.
Era verdad,
no era mentira.
Un cañonero huido llegó cantándolo en guajira.

La Habana ya se perdió.
Tuvo la culpa el dinero ...
Calló,
cayó el cañonero.
Pero después, pero ¡ah! después
fue cuando al Sí
lo hicieron YES.

Punto de Habanera (Néstor Luján)

La niña criolla pasa con su miriñaque blanco.
¡Qué blanco!
¡Hola! Crespón de tu espuma;
¡Marineros, contempladla!
Va mojadita de lunas
que le hacen su piel mulata;
Niña no te quejes,
tan solo por esta tarde.
Quisiera mandar al agua que no se escape de
pronto
de la cárcel de tu falda.

Tu cuerpo encierra esta tarde
rumor de abrirse de dalia.
Niña no te quejes,
tu cuerpo de fruta está
dormido en fresco brocado.
Tu cintura vibra fina
con la nobleza de un látigo,
toda tu piel huele alegre
a limonal y naranjo.
Los marineros te miran
y se te quedan mirando.
La niña criolla pasa con su miriñaque blanco.
¡Qué blanco!

Chévere (Nicolás Guillén)

Chévere del navajazo,
se vuelve él mismo navaja:
pica tajadas de luna,
mas la luna se le acaba;
pica tajadas de sombra,
mas la sombra se le acaba;
pica tajadas de canto,
mas el canto se le acaba;
y entonces pica que pica
carne de su negra mala.

Canción de cuna para dormir un negrito
(Ildefonso Pereda Valdés)
Ninghe, ninghe, ninghe,
tan chiquitito,
el negrito
que no quiere dormir.

Cabeza de coco,
grano de café,
con lindas motitas,
con ojos grandotes
como dos ventanas
que miran al mar.

Cierra los ojitos,
negrito asustado;
el mandinga blanco

te puede comer.
¡Ya no eres esclavo!

Y si duermes mucho,
el señor de casa
promete comprar
traje con botones
para ser un 'groom'.

Ninghe, ninghe, ninghe,
duérmete, negrito,
cabeza de coco,
grano de café.

Canto negro (Nicolás Guillén)

¡Yambambó, yambambé!
Repica el congo solongo,
repica el negro bien negro.
congo solongo del Songo
baila yambó sobre un pie.

Mamatomba,
serembé cuserembá,

El negro canta y se ajuma.
el negro se ajuma y canta.
el negro canta y se va.

Acuemem e serembó
aé,
yambó
aé.

Tamba, tamba, tamba, tamba,
tamba del negro que tumba,
tamba del negro, caramba,
caramba, que el negro tumba,
¡Yambá, yambó, yambambé!